

De nieuwe incassowet heeft gevolgen voor de IT-praktijk, in het bijzonder voor het test- en acceptatieproces. Bij grote aankopen, zeggen Annemarie Bolscher en Marianne Korpershoek, is het belangrijk om speciale contracten op te stellen om te voorkomen dat er betaald moet worden voordat de test- en acceptatieprocedure is afgerond.

door: ANNEMARIE BOLSCHER & MARIANNE KORPERSHOEK beeld: MARC KOLLE

Algemene voorwaarden moeten worden aangepast

NIEUWE INCASSOWET: GROTE GEVOLGEN VOOR IT-CONTRACTEN

Op 16 maart 2013 is de nieuwe incassowet van kracht geworden. Deze wet is gebaseerd op een Europese richtlijn en is vooral bedoeld om Europa-breed betalingsachterstanden terug te dringen. Normaal zijn dit soort wetten natuurlijk niet interessant voor de IT-praktijk, maar deze nieuwe wet heeft vooral gevolgen voor het test- en acceptatieproces. Voor de overheid gelden zelfs nog strengere regels dan voor particuliere bedrijven. Wanneer er geen goede afspraken worden gemaakt in contracten, kan de nieuwe wetgeving ervoor zorgen dat een afnemer wel moet betalen ook wanneer het test- en acceptatieproces niet is afgerond, zelfs wanneer de systemen niet goed door de test- en acceptatieprocedure komen. Het is dus zaak om voor de inkoop van IT-dienstverlening te checken of de inkoopvoorwaarden voldoen aan de wet. Bij grote aankopen is het zaak om specifieke contracten op te stellen om te voorkomen dat er betaald moet worden voordat de test- en acceptatieprocedure goed en wel is afgerond.

Wijzigingen

De nieuwe wet is overigens een wat weidse naam voor de wijziging van een aantal artikelen in het Burgerlijk Wetboek. De voornaamste wijzigingen zijn te vinden in 6:119a en 6:119b. Dit zijn de belangrijkste wijzigingen in de nieuwe wet:

1. Wanneer de uiterste betaaldatum is verstreken, moet de debiteur direct minimaal 40 euro betalen voor incassokosten. Dit kan niet in algemene inkoopvoorwaarden of een ander contract worden weggecontracteerd.
2. Het minimale bedrag van 40 euro kan hoger worden wanneer de leverancier in zijn verkoopvoorwaarden een hoger bedrag heeft opgenomen of wanneer de leverancier kan bewijzen dat hij meer kosten heeft gemaakt voor de incasso.
3. De wettelijke rente bestaat nu uit een variabel deel gebaseerd op de herfinancieringsrente van de ECB (op dit moment 0,75 procent) en een vast 'boete'-deel. Dit boetedeel was 7 procent en wordt met de nieuwe wet met 1 procent verhoogd tot 8 procent.

Slechte betalershouders

Uit gegevens van Graydon (persbericht Graydon 14 juni 2012) blijkt dat de overheid in het eerste kwartaal van vorig jaar nog in de top drie van de slechte betalershouders stond. In het eerste kwartaal van 2012 stonden rekeningen aan de overheid gemiddeld ruim 47 dagen open. Ook in andere sectoren wordt de gangbare betalingstermijn van dertig dagen gemiddeld met tien dagen overschreden. De bank 'Leverancierskrediet' is daarmee de grootste bank van Nederland. De rijksoverheid koopt jaarlijks voor 10 miljard euro aan goederen en diensten in. Het rijk heeft inmiddels maatregelen genomen om de betalingstermijnen te verkorten naar dertig dagen.

4. De uiterste wettelijke betalingstermijn voor de overheid wordt maximaal dertig dagen. In een specifieke overeenkomst en dus niet in de algemene voorwaarden, kan de betalingstermijn worden opgerekt naar maximaal zestig dagen. De betreffende overheid moet dan wel een objectieve reden hebben om af te wijken van de dertigdagetermijn én de langere termijn mag ook niet onredelijk zijn voor de leverancier.
5. De uiterste betalingstermijn voor het particuliere bedrijfsleven wordt maximaal dertig dagen. Er mag een betalingstermijn van maximaal zestig dagen overeengekomen worden, bijvoorbeeld in de algemene voorwaarden. Een langere termijn dan zestig dagen is ook mogelijk, maar dat moet in een specifieke overeenkomst worden afgesproken. De afnemer moet een objectieve reden hebben voor een langere betalingstermijn én de langere termijn mag ook niet onredelijk zijn voor de leverancier.
6. De termijn om vast te stellen of de goederen of diensten wel aan de afspraken voldoen, mag onder strenge voorwaarden langer zijn dan dertig dagen. Deze termijn wordt ook wel verificatietermijn genoemd, maar zal voor IT-projecten natuurlijk de test- en acceptatieperiode zijn.

Gevolgen

Wanneer de inkoopvoorwaarden of de specifieke contracten in strijd zijn met de termijnen uit de wet kan de afnemer daar geen beroep op doen. De wettelijke rente en incassokosten beginnen dan te lopen na afloop van de wettelijke betalingstermijn.

Wanneer de test- en acceptatieperiode niet goed is opgenomen in het contract, loopt de afnemer het risico dat hij moet betalen voordat het systeem is geaccepteerd. Daarmee raakt de afnemer een belangrijk wapen kwijt waarmee hij de leverancier kan stimuleren om aan zijn verplichtingen te voldoen.

Wat moet de leverancier doen?

1. De algemene voorwaarden aanpassen om ervoor te zorgen dat er hogere incassokosten gevraagd kunnen worden dan de bedragen uit de wettelijke incassostafel, die minimaal 40 euro bedragen. Zo mag een schuldeiser niet alleen de out-of-pocketkosten voor bijvoorbeeld een advocaat, deurwaarder of incassobureau terugvorderen, hij mag ook kosten in rekening brengen voor zijn eigen inspanningen om zijn vordering te innen op voorwaarde dat dit is afgesproken.
2. Direct protesteren wanneer in aanbestedingsstukken of algemene voorwaarden een onredelijk lange test- en acceptatieperiode wordt opgenomen én wanneer er pas betaald wordt na acceptatie. Wanneer de hele opdracht wordt betaald bij acceptatie is er natuurlijk niets aan de hand.

Wat moet (de inkoopafdeling van) een afnemer van IT doen?

1. De betalingstermijn verlengen naar zestig dagen in de inkoopvoorwaarden of in de specifieke inkoopcontracten. In deze laatste contracten kan de termijn zelfs nog langer worden, maar dan moeten

SCHEMATISCH OVERZICHT WETSWIJZIGINGEN

Uit het schema blijkt dat de regels voor de overheid een stuk strenger zijn dan voor het particuliere bedrijfsleven. De wet bepaalt dat niet alleen de rijksoverheid met alle ministeries onder de overheidsdefinitie valt maar ook: de provincies, gemeenten, waterschappen en publiekrechtelijke instellingen, zoals bijvoorbeeld de Rechtspraak en de Koninklijke Bibliotheek, maar ook samenwerkingsverbanden van allerlei overheden in de zogenaamde gemeenschappelijke regelingen.

		Wegcontracteren in Algemene Voorwaarden	Wegcontracteren in specifieke overeenkomst
Geldt voor overheid en bedrijven	Incassoboete van €40	Nee, alleen wanneer de boete hoger is	Nee, alleen wanneer de boete hoger is
	Wettelijke rente van 8+%	Nee	Nee
Alleen bedrijven	Betalingstermijn max 30 dagen	Tot max 60 dagen	Ja, langer dan 60 dagen mag, onder voorwaarden, n.l.: objectieve reden; mag niet onredelijk voor schuldeiser zijn
	Verificatietermijn max 30 dagen	Nee	Ja, mag langer dan 30 dagen, onder voorwaarden, n.l.: objectieve reden; ivm de aard van de dienst of levering; mag niet onredelijk voor schuldeiser zijn
Overheid	Betalingstermijn max 30 dagen	Nee	Ja, mag langer dan 30 dagen en maximaal 60 dagen, onder voorwaarden, n.l.: objectieve reden; de aard van de dienst of de levering; mag niet onredelijk voor schuldeiser zijn
	Verificatietermijn max 30 dagen		Ja, mag langer dan 30 dagen, onder voorwaarden, n.l. objectieve reden; ivm de aard van de dienst of levering; mag niet onredelijk voor schuldeiser zijn; langere termijn moet zijn opgenomen geweest in de aanbestedingsstukken

daar wel objectieve redenen voor zijn, naast de andere voorwaarden die ook in het kader te vinden zijn. Het is daarom zaak om bij grote IT-inkopen niet zo zeer te koersen op de eventuele inkoopvoorwaarden, maar om tijd te steken in een goed specifiek contract. In zo'n contract moeten goede op maat gemaakte afspraken staan.

Wat moet de inkoopafdeling van een overheidsinstelling doen?

1. De overheidsinstelling zal al in een vroeg stadium van het inkoopproces moeten beoordelen of een langere betalingstermijn en een langere termijn voor test- en acceptatie gewenst is.
2. Wanneer dat laatste het geval is zal al in de aanbestedingsstukken gemeld moeten worden dat er een langere termijn dan dertig dagen voor test- en acceptatie gevraagd zal worden, waarna betaling plaats zal vinden.
3. In de contracten moeten de langere termijnen worden opgenomen. Verder moet uit de contracten en de aanbestedingsstukken blijken (gemotiveerd) dat een langere betalings- en/of test- en acceptatietermijn gerechtvaardigd is en niet bezwarend is voor de leverancier.

Geen zorgen

Al met al maakt deze wetgeving het inkoopproces voor IT er niet eenvoudiger op. Het is daarom raadzaam om voor projecten met een groot financieel en/of bedrijfsbelang advies op maat in te winnen van specialisten. Niemand hoeft zich overigens zorgen te maken over de contracten die voor 16 maart 2013 zijn gesloten. Voor deze contracten gelden de nieuwe regels nog niet. <<

Annemarie Bolscher (bolscher@louwersadvocaten.nl) en **Marianne Korpershoek** (korpershoek@louwersadvocaten.nl) zijn advocaten bij Louwers |P|Technology Advocaten.